

natieve rock. Het refrein is een popreggae-entje à la The Police en het laatste deel heeft wel wat weg van Porcupine Tree. De overige nummers zijn gemiddeld vier minuten lang met als belangrijkste overeenkomst die emoachtige, catchy meeschreeuwrefreinen. The Intersphere is van Duitse komaf en stond in zijn nog jonge carrière al twee keer op Rock Am Ring. Het lijkt me duidelijk dat progbanden daar niet optreden, toch..? Bewijs rond, zaak gesloten.

Bert Teep

INVERTIGO

Next Stop Vertigo

(PROGRESSIVE PROMOTION PPR CD 002)

InVertigo is een nieuwe progband uit het Duitse Ruhrgebied. De vijf bandleden zijn door tal van andere grote bands geïnspireerd. De namen zal ik u besparen, maar de muziek klinkt totaal anders. Dat is althans wat ze ons willen laten geloven. Een klein beetje gelijk hebben ze daar ook wel in, al is er één band die onwillekeurig naar boven komt als je de openingstrack Vertigo hoort. Dat is de eveneens Duitse, maar bepaald niet grote formatie Martigan. Hoe dan ook, je wordt met Next Stop Vertigo getraakteerd op een degelijk stuk prog. Een tikkeltje aan de donkere kant wellicht, maar daarom niet minder mooi. Alle composities zijn met zorg opgebouwd en uitgevoerd, daar is helemaal niets op aan te merken. Zowel de toetsen als de gitaar komen in ruime mate aan bod en worden redelijk gevarieerd ingezet. De ene keer een smakelijke solo; de andere keer pure begeleiding. Ook de ritmesectie draagt een prima steentje bij aan het geheel. Rest nog de zanger over wie weinig negatiefs te zeggen valt. Dat geldt ook voor de zes songs, in lengte variërend van zeven tot twaalf minuten. Stuk voor stuk zijn het smakelijke progwerkjes voorzien van alles wat onze geliefde stroming zo aantrekkelijk maakt. Wellicht leest dit alsof we met InVertigo weer een superband te pakken hebben. Dat is echter ook weer lichtelijk overdreven, want daarvoor hebben we dit soort prog al te veel gehoord. Denk daarbij aan namen als Alias Eye, Sylvan, High Wheel en Millennium. Maar moet het dan allemaal origineel zijn om van een prima plaat te mogen spreken? En moet het allemaal wereldschokkend zijn om de luisteraar een klein uur lang van een mooi stukje prog te laten genieten? Nee? Dan is de kans reëel dat Next Stop Vertigo op je verlanglijstje terecht komt. Website: www.invertigo.de.

Antonie Deelen

IRON MAIDEN

The Final Frontier

(EMI 5 099964 777016)

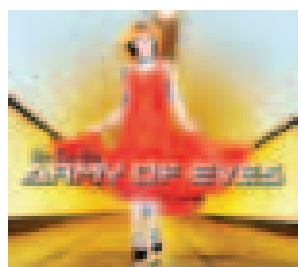
Het vijftiende studioalbum van deze Britse metalband mag best gehoord worden door liefhebbers van de wat hardere progressieve rockmuziek. Steve Harris, Bruce Dickinson, Adrian Smith, Dave Murray, Nicko McBain en Janick Gers hebben maar liefst ruim 76 minuten metal op cd gezet zodat de luisteraars waar voor hun geld krijgen. Als je bedenkt dat van de tien composities er slechts drie onder de zes minuten klokken, dan kun je al nagaan dat er wat progressieve elementen in de muziek verweven moeten zijn. Natuurlijk is het metalen en snelle basgeluid van Harris karakteristiek en zingt Dickinson nog steeds de sterren van de hemel, zij het een tikkeltje heser. De inventieve tempowisselingen, de heerlijke duetten - of liever 'trioletten' - van de drie leadgitaristen en de aansprekende composities benaderen het niveau van Somewhere In Time aardig. Coming Home is de eerste track met rustige passages en symfonische trekjes waarop Dickinson laat horen waarom hij nog steeds een van de beste zangers in het genre is. Ook het intro van Starblind had zo van bijvoorbeeld Arena kunnen zijn, totdat het ritmisch wat lastige en gedurfde ruigere deel begint. In het eerste deel van Talisman hoor je zelfs akoestische gitaren en wat folkloristisch getinte melodielijnen in een relaxte atmosfeer. Na een kleine drie minuten laat de band echter zijn ware metalgezicht weer zien, maar doen sommige passages toch ook wat denken aan de symfonische periode van Rush. Subtiele achtergrondorkestraties sieren het begin van The Man Who Would Be King en die symfonische ondertoon zet door in sommige stukjes van het wat steviger, maar zeer melodieuze vervolg. Tot slot zijn in de Harris-compositie When The Wind Blows folkinvloeden herkenbaar. Overal hoor je de voor Iron Maiden zo herkenbare loopjes echter zonder dat de heren in herhaling vallen. Qua productie vind ik dit album geen hoogstandje. Het geluid had wat mij betreft wat vetter en straker mogen zijn, zoals bij Arjen Lucassen of Sascha Paeth het geval is, maar dat is ook eigenlijk het enige minpuntje. Het artwork, dit keer wat meer futuristisch maar zeker herkenbaar Maiden, is aansprekend. De ijzeren maagd staat met The Final Frontier nog fier overeind na 35 jaar en na dertig jaar als 'recording artists'. Hopelijk waart Eddie de komende jaren nog steeds rond op de internationale podia!

Menno von Brucken Fock

JEE KEE PEE

Army Of Eves

(HI-FINE RECORDS CD 1052 JV)

Doet de naam Paul Hattink nog een beetje rinkelen? Hatfield's End dan misschien? Onder die naam heeft Hattink namelijk drie fraaie albums uitgebracht. Zijn nieuw-

ste project heeft slechts één overeenkomst met zijn eerdere werk: de bovengemiddelde geluidskwaliteit. Verder is Hattink een volkomen andere weg ingeslagen. Hij verkent nu het pad van de songmatige pop, maar doet dat op een punt waar stromingen als lounge, jazz en dance instromen. Geen prog of symfo dus. Waarom we dit album dan toch bespreken? Ik zal het uitleggen. Ongeveer anderhalf jaar geleden had Paul Hattink een aantal stukken muziek samengesteld waarop de zang nog ontbrak. Het toeval bracht hem even later in contact met zangeres Eefke Boelhouters. Hij vroeg haar de tapes van vocalen te voorzien, waarbij zij volledige vrijheid genoot. Ze mocht de tekst en de melodie zelf bepalen en het eindresultaat is verrassend. Hiermee lijkt de geschiedenis zich te herhalen, want deed Arjen Lucassen niet exact hetzelfde met Astrid van der Veen? Het is dan ook de zang die Army Of Eves opvallend dicht in de buurt brengt van Ambeons Fate Of A Dreamer. Slechts twee van de dertien songs wijken hier enigszins vanaf: het hitgevoelige en in de Franse taal gezongen Bonito en de Kiss-cover Sure Know Something. Het grote verschil met Ambeon is de muzikale onderbouw die bestaat uit de eerder genoemde stromingen. Hattink heeft er daarnaast nog een hoop elektronica in verwerkt,

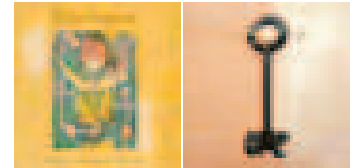
maar af toe ook een piano of akoestische gitaar. Die doen slechts heel in de verte aan Hatfield's End denken; laat je dus niet op het verkeerde been zetten. Beter is het om Army Of Eves te beschouwen als een soort troostalbum voor degenen die het niet verschijnen van een tweede Ambeon-plaat nooit hebben kunnen verwerken. Website: www.jeekeepee.nl.

Antonie Deelen

KARFAGEN

**Solitary Sandpiper Journey
The Key To Perception**

(CAERLLYSI MUSIC)

Karfagen is de eerste band waarmee ik kennis maakte met de begaafde Oekraïense toetsenist-componist Antony Kalugin. Inmiddels is hij met Sunchild en Hoggwash bij nog twee progprojecten betrokken, maar die vind ik iets minder dan Karfagen, die een symfoundsound produ-

KLASSIEKER

JETHRO TULL

Stand Up (Collector's Edition)

(CHRYSALIS)

Veel mensen scharen Jethro Tull onder de noemer prog. Dat is niet vreemd omdat het zwaartepunt van de band in de jaren zeventig lag. Met Aqualung, Thick As A Brick, A Passion Play en Songs From The Wood leverde de band klassieke progalbums af. Maar men heeft veel meer gedaan: van folk, via jaren tachtig synthipop naar melodieuze rock en blues. Met de laatstgenoemde stijl brak men in 1968 door met het debuutalbum This Was. Voorman Ian Anderson vertelt hierover dat het na deze plaat wat hem betreft ook 'this was' betekende: hij wilde verder dan alleen blues. Dat standpunt leverde meteen een afvallor op in de persoon van gitarist Mick Abrahams, omdat hij alleen blues wilde spelen. Zijn vervanger Martin Barre horen we op de tweede lp Stand Up uit 1969. Hier experimenteert de groep al voorzichtig met progelementen, klassiek, folk en oosterse invloeden. 'Pre-prog' noemt Anderson het. Ik vind het een goed gekozen term, want volgens mij bestond de term progrock toen nog niet en bovendien kun je de plaat beschouwen als een aanloop naar Aqualung. Stand Up kent klassiekers als An New Year Yesterday, Nothing Is Easy en Fat Man, stukken die de band tegenwoordig live nog steeds speelt. Het bekendste nummer is uiteraard Bourée, een instrumentaal stuk geënt op een compositie van J.S. Bach. Het grappige is dat dit stuk een showcase is voor Ian Anderson op de dwarsfluit, die hij pas had leren bespelen. Dat was typisch Anderson: gewoon alles uitproberen en we zien wel. Hoewel, bassist Glenn Cornick speelt ook een belangrijke rol op Bourée. De band bestond toen uit Anderson, Barre, Cornick en de vermaarde drummer Clive Bunker. De band leek met Cornick voorop wel een hippiecommune. Bijzonder is dat Anderson een aanbod om op Woodstock te spelen afwees, omdat hij vond dat het festival te veel met het hippiedom werd geassocieerd. Deze versie van Stand Up bevat de remaster uit 2001 die eerlijk gezegd een beetje zacht klinkt. De cd kent tien bonustracks waaronder Living In The Past. Deze speciale Collector's Edition release bevat ook een extra cd en dvd evenals een fraai pakketje met een echte 'uitklaphoes'. De bonus-cd bevat een optreden uit 1970 in de Carnegie Hall in New York. John Evan had zich toen al bij de band gevoegd op Hammond-orgel en piano dat een voller geluid gaf dan op de plaat. In With You There To Help Me-By Kind Permission Of speelt Evan een sterke pianosolo. De dvd bevat hetzelfde concert, maar dan als video. Ook is er een lang interview te zien met Anderson. Wat een ontspannen man is dat toch! Dit setje is een mooi hebbedingetje.

Paul Rijkens